

**ZLÝ SMER
JONÁŠ**

JONÁŠ

KAY ARTHUROVÁ

SCOTI ĐOMEIJOVÁ

Originally published as
Discover 4 Yourself Bible Studies for Kids
WRONG WAY, JONAH!

Copyright © 1999 by Precept Ministries International
Published by Harvest House Publishers
Eugene, Oregon, USA

Prvé vydanie v slovenskom jazyku:
Preskúmajte si to sami – Biblické štúdium pre deti

ZLÝ SMER JONÁŠ

Copyright © 2014 Precept Ministries International
Chattanooga, Tennessee, USA

Vydané CUNOAȘTEREA CUVÂNTULUI
CP 83, OP Lugoj, 305500 • Județul Timiș, România
E-mail: costel.oglice@gmail.com

Preklad: *Andrej Kraljik*
Odborná spolupráca a technická príprava:
ThDr. Darko Kraljik
Jazyková úprava:
Ilustrácie: © 1999 Steve Bjorkman
Obálka: © 1999 Left Coast Design, Portland, Oregon

ISBN

Slovak edition

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť v žiadnej
forme reprodukována bez písomného súhlasu vydavateľa.

OBSAH

Ako získať reportáž z Božieho slova:
Biblické štúdium, ktoré zvládneš!

1. Búrlivé more 5
 2. Muž cez palubu 21
 3. Modlitba z brucha veľryby 35
 4. Druhá šanca 53
 5. Úloha splnená, ale... 69
- Riešenie doplňovačky 88
- Pracovný list pozorovania textu 89

AKO ZÍSKAŤ Z BOŽIEHO SLOVA REPOTRÁŽ BIBLICKÉ ŠTÚDIUM, KTORÉ ZVLÁDNEŠ!

V Izraeli sa začínajú diať nejaké zaujímavé veci! Má to niečo spoločné so starými nepriateľmi Izraelitov - Asýrčania, a do našich novín *Svedectvo dnes* o tom potrebujeme napísať správu dňa! Chceme vedieť, čo sa deje a hlavne prečo sa to deje, kto sa do toho zapojil a čo celý ten zmätok znamená. Chceme byť prví, čo ten príbeh vytlačia.

Pre reportéra „nováčika“ je to veľká úloha, ale my vieme, že to zvládneš! Máš presne to, čo potrebuješ: Božie Slovo a Božieho ducha, ktorý ti pomôže Slovu porozumieť.

A ešte k tomu je tu kniha, ktorú teraz držíš v ruke, zostavená tak, aby ti pomohla tento príbeh preskúmať- a porozumieť tomu, čo to znamená pre teba! Hovorí sa tomu induktívne biblické štúdium. Slovo *induktívne* znamená, že

tento typ biblického štúdia je pripravený tak, aby ti pomohol bádať v knihe Jonáš a sám si zistiť, o čo v nej ide.

Namiesto toho, aby si čítal názory niekoho iného na to čo táto kniha znamená, si budeš sám čítať biblické texty a sám to objavovať. Tvoja úloha je dostať sa blízko k Jonášovi (cestovné náklady hradíme), urobiť interview s ľuďmi, ktorých pozná (tak sa určite spoznáš s veľmi zaujímavou partičkou), a dať nám ešte pekne čerstvo vedieť, čo sa deje (všetky materiály, ktoré k tomu budeš potrebovať, nájdeš práve tu).

**VECÍ, KTORÉ
BUDEŠ
POTREBOVAŤ**

▼
BIBLIU

PERO A FAREBNÚ CERUZKY

PAPIEROVÉ KARTIČKY

TÚTO KNIHU

JONÁŠ 1. KAPITOLA

Tvoja spravodajská úloha

Keď sa veci dávajú do pohybu, môže sa toho stať v krátkom čase veľa. Keď sa teda začneš vrtáť v Jonášovom príbehu, maj oči otvorené. Sme si istý, že s Božou pomocou zvládneš zhromaždiť fakty, napísať super reportáž, a dokonca si z toho zobrať aj niečo pre svoj život.

Keď bude tvoja novinárska úloha v Jafe a v Ninive pri konci, určite sa dozvieš o Jonášovi a o Boha veľa vecí. Tešíme sa na reportáže, ktoré budeš pre čitateľov *Ninivských novín* písať. Takže do práce! Chceme zvlástať nad ostatnými novinami a vytlačiť tento príbeh ako prví.

Ešte jedna vec. Na svojej ceste narazíš na činnosti označené ako „Zvláštne vydanie!“ Tie síce nie sú nutné pre získavanie faktov pre *Ninivské noviny*, ale sú skvelou príležitosťou pre to, aby si zažil veľa zábavy a tiež, aby si sa dozvedel ešte trochu viac.

ZORIENTUJ SA

Už si niekedy, že niečo vieš, potom si však zistil, že si nemal tak úplne pravdu? Ale investigatívny novinár (ten, ktorý skúma veci priamo na mieste) musí byť presný! Nechceme žiadne dohady, chceme príbeh, ktorý bude rozprávať, ako sa čo stalo. Ľudia skrátka počítajú s tým, že im dávaš fakty.

Skôr ako sa vydáš po Jonášových stopách, napíš sem tri veci, ktoré si o tom, čo sa mu stalo počul od iných. Počas plnenie svojej úlohy zistíš, nakoľko si mal pravdu!

1. _____
2. _____
3. _____

SLOVO NOVÉMU REPORTÉROVI

Počas plnenia úlohy dostaneš každý týždeň verš na zapamätanie. Dá ti pokyny a smer tvojej investigatívnej práci. Tu je verš na tento týždeň.

Ja viem, že Hospodin je veľký;
 náš Pán prevyšuje všetkých bohov.

Hospodin koná, čo chce, na nebi i na zemi,
 v moriach i vo všetkých hĺbinách.

– Žalm 135, 5-6

Teraz si napíš Žalm 135, 5-6 na kartičku, aby si ho mohol nosiť všade so sebou. Prečítaj si ho nahlas aspoň

trikrát denne. Cieľom je, aby si tento verš vedel na konci týždňa naspamäť.

Aké tri veci hovorí tento verš o Bohu?

1. _____

2. _____

3. _____

Stalo sa ti v živote niečo, pri čom si rozmýšľal, že „Hospodin je veľký“? Napiš sem dve, tri takéto udalosti.

Kde Boh koná všetko, čo chce?

TITULOK

Skvelý spôsob, ako sa pustiť do akejkoľvek úlohy pre Pána, je začať modlitbou. Tvoja investigatívna reportáž nie je žiadnou výnimkou. Zdroj informácií, ktoré potrebuješ, je tvoja Biblia, preto je dôležité požiadať Boha, aby ti pomohol porozumieť tomu, čo v nej nájdeš. Popros Boha, aby ti pomohol získať jasné fakty. Potom si prečítaj 1. kapitolu knihy Jonáš, ktorú nájdeš na konci tejto knihy v časti DODATOK.

Reportér musí čitateľov zaujať, dá sa to dosiahnuť dobrým titulkom. Titulok je vlastne názov článku, ktorý niekoľkými slovami zoznami čitateľov s tým, o čom to bude. Napíš titulok pre 1. kapitolu Jonáša:

Je potrebné, aby investigatívni reportéri zistili, kto sú v príbehu, ktorý píše, hlavné postavy a najdôležitejšie udalosti. Jedným zo spôsobov, ako to zistiť, je hľadať slová, ktoré sa v texte opakujú. Hovoríme im *klúčové slová*, pretože nám odomykajú význam biblického textu a ponúknu ti fakty, ktoré potrebuješ pri písaní svojej reportáže.

Kľúčové slová ti naznačia, čo je v pasáži z Písma najdôležitejšie. Keď si urobíš čas na to, aby si ich vyznačil, pomôžu ti, aby si zistil, čo Biblia učí.

KLÚČOVÉ SLOVÁ

- ✓ Kľúčové slová sa obvykle opakujú.
- ✓ Kľúčové slová sú dôležité.
- ✓ Kľúčové slová sú autorom používané zámerne.

Teraz si v časti DODATOK vyhľadaj text Jonáš 1,1-9. Toto je tvoj pracovný list pozorovania biblického textu. Je to tvoj „Prieskumný list“ a práve tu budeš robiť svoj prieskum. Keď si budeš týchto deväť veršov znova čítať, vyhľadávaj a označuj si kľúčové slová, ktoré sú vypísané nižšie.

Existuje niekoľko dobrých spôsobov, ako môžeš tieto slová označiť: buď malými obrázkami, alebo farbami. Farbami sa slová označujú rýchlejšie a ľahšie. Keď budeš používať obrázky, nezabudni, že by mali byť jednoduché. Môžeš kresliť naše symboly alebo si vymyslieť svoje. Mal by si tiež označovať zámená, ktoré sa vzťahujú na kľúčové slová.

Jonáš (napríklad
oranžová)

Hospodin alebo Boh (žltá)

námorníci (tmavomodrá)

Veliteľ lode (modrá
a červená)

búrka (červená)

Výborne! Získal si dôležité stopy! Zajtra sa pustíme do zisťovania, čo nám tieto stopy hovoria!

ČO JE TO ZÁMENO?

Určite vieš čo je to podstatné meno. Podstatné meno označuje osobu, miesto alebo vec. Ale vieš čo je to zámeno?

Zámená sú slová, ktoré sa používajú namiesto podstatných mien, aby sme nemuseli rovnaké podstatné meno opakovať stále dookola.

Prečítaj si napríklad túto vetu: „Mám kamaráta Petra. Je rád, keď Petrovi Petrovi priatelia zavolajú, aby Petrovi povedali, že je fajn chalan.“ Znie to čudne nie?

Teraz si ju znovu prečítaj so zámenami „jeho“ a „mu“: „Mám kamaráta Petra. Je rád, keď mu jeho priatelia zavolajú, aby mu povedali, že je fajn chalan.“ Je ti určite jasné, že zámená „jeho“ a „mu“ znamenajú Petra.

Teda keď budeš označovať kľúčové slová, hľadaj tiež tieto zámená:

mojou, tebou, jemu, nami, nimi, im, tvoj, jemu, nás.

Bude to chcieť trochu cviku, ale ty to zvládneš!

TADIAĽTO NIE, JONÁŠ!

Rozhodne sa nepúšťaj do dnešnej veľkej úlohy bez toho, aby si sa pomodlil a zopakoval si verš na zapamätanie. Fajn, tak poďme do práce!

3K+ČPA

Táto zvláštna skratka „3K+ČPA“, ktorá skrýva otázky: Kto? Kde? Kedy? Čo? Prečo a Ako?

Dobre napísaný článok by mal na tieto otázky priniesť odpoveď. Prvá veta by mala zodpovedať čo najviac z týchto otázok a nasledujúci odsek by mal informovať o podrobnostiach.

Pozri sa znovu do Jonáša 1,1-9.

Jonáš 1,1 KTO je hlavnou postavou tohto príbehu?

Jonáš 1,2 ČO prikázal Boh Jonášovi, aby urobil? (2 veci.)

Jonáš 1,2 PREČO chcel Boh, aby šiel Jonáš do Ninive?

Jonáš 1,3 AKO Jonáš zareagoval na Boží príkaz?

Jonáš 1,4 ČO Boh urobil, keď sa Jonáš pokúsil utiecť?

Toľko deja v niekoľkých veršoch! Už samotný príbeh je úchvatný! Ale bude to ešte zaujímavejšie, keď budeš vedieť viac o tom, kde sa to všetko deje (a vysvetlíš to svojim čitateľom).

Jonášov cestovní plán

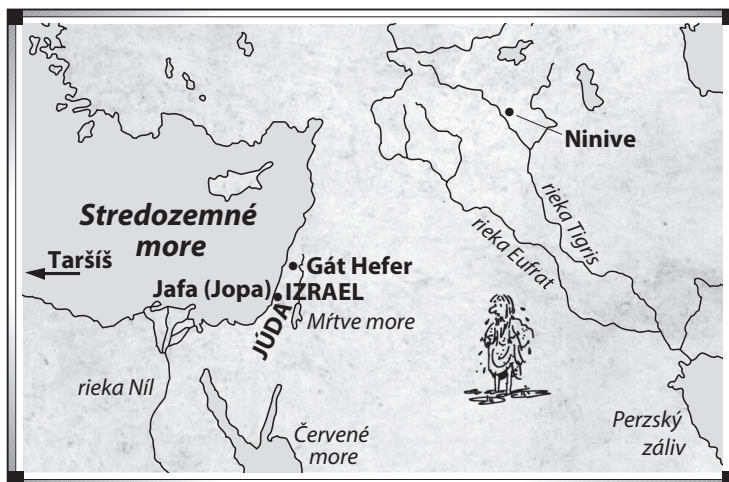
Znova choď na Pracovný list pozorovania textu, ktorý je tvojim prieskumným listom. Podčiarkni si dvoma zelenými čiarami mená týchto miest, kdekoľvek na ne narazíš:

Ninive

Taršíš

Jafa (Jopa)

Ako novinárovi, ktorý chce pozbierať všetky fakty, ti tento spôsob pomôže dobre označiť všetko, čo odpovedá na otázku KAM. Pozri sa na túto mapu.

Jonáš 1,2 KAM prikázal Boh Jonášovi ísť?

Nakresli zelenú šípku od Jonáša k mestu, kam mal Jonáš ísť.

Jonáš 1,3 KDE namiesto toho Jonáš šiel?

Nakresli červenú šípku od Jonáša ku prístavnému mestu, kde si kúpil lístok na loď.

Jonáš 1,3 KDE mala táto loď namierené?

Nakresli ďalšiu červenú šípku od Jafy k mestu, kam Jonáš na lodi smeroval.

Išiel Jonáš správnym, alebo nesprávnym smerom? Podľa čoho to vieš?

Vedel by si sa teraz rozpomenúť na nejaký okamih, keď si vedel, čo je správne, ale si to neurobil? Napíš krátky príbeh o tom ako si sa zachoval. Čo sa stalo? Čo si mal vtedy urobiť?

TADIALTO NIE, _____ !

(sem napíš svoje meno)

Keď sa Jonáš vydal do Jafy namiesto Ninive, šiel nesprávnym smerom. To nebol práve dobrý začiatok úlohy, ktorý dostal od Boha! Ale ty si vo svojej práci na príbehu o Jonášovi začal výborne! Pokračuj v tom!

BUĎEME LOSOVAŤ!

Vyhrad' si chvíľku na zopakovanie toho, čo sa dialo s Jonášom.

Jonáš 1,2 KAM prikázal Boh Jonášovi ísť?

Jonáš 1,3 KAM smeroval Jonáš, keď bol na lodi?

Jonáš 1,4 AKO vyzeralo počasie?

NINIVE - KEĎYSÍ A TERAZ

Ninive bolo hlavným mestom Asýrie. Asýriania boli dlhoročnými nepriateľmi Izraela. Po viac ako sto rokov Asýriania útočili v lúpežných nájazdoch na Izraelské hranice. Asýriania boli krutí bojovníci. Tých, ktorých porazili, buď zabili, alebo mučili - a to zažívali aj Židia.

Samotné Ninive bolo obrovské mesto, človek potreboval tri dni na to, aby prešiel z jedného konca na druhý. Rozprestieralo sa na východnom brehu rieky Tigris na mieste, kadiaľ cez rieku viedla cesta do veľmi úrodného kraja. Hradby, ktoré Ninive obklopovali, boli 15 metrov vysoké. V Ninive tiež bolo mnoho nádherných chrámov, kde ľudia uctievali falošné božstvá. Modloslužba obyvateľov mesta Boha rozhnevala.

Trosky Ninive nájdeme v dnešnom Iraku.

A teraz podrobnosti.

Jonáš 1,5 AKO sa námorníci správali, keď zúrila búrka?

Jonáš 1,5 AKO sa správal Jonáš, keď zúrila búrka?

Jonáš 1,6 ČO dal veliteľ lode Jonášovi ako úlohu?

Jonáš 1,7 ČO urobili námorníci, aby zistili, prečo sú v takej hroznej búrke?

Jonáš 1,7 KTO bol ten, na koho padol los?

Jonáš 1,8 ČO sa chceli námorníci o Jonášovi dozvedieť?

Jonáš 1,9 ČO im Jonáš povedal? ČO im zamlčal? (Spomeň si na 2. verš!)

LOSOVANIE

V starozákonnej dobe používali ľudia pri rozhodovaní losy. Boh niekedy prostredníctvom losovania zjavoval svojmu ľudu pravdu. V Novom zákone dal Boh svojmu ľudu iné možnosti, ako spoznať pravdu: čítaním Božieho slova a poslušnosťou vedúcim, ktorých určil pre svoj ľud.

Losy boli kúsky dreva alebo kamienky, na ktorých boli napísané mená ľudí. Kamienky sa vložili do nádoby a zatriaslo sa nimi. Prvú „los“, ktorý vypadol von, ukázal, kto bol vybraný.

Na koho padol los, keď losovali námorníci? Správne! Búrka prišla kvôli Jonášovi.

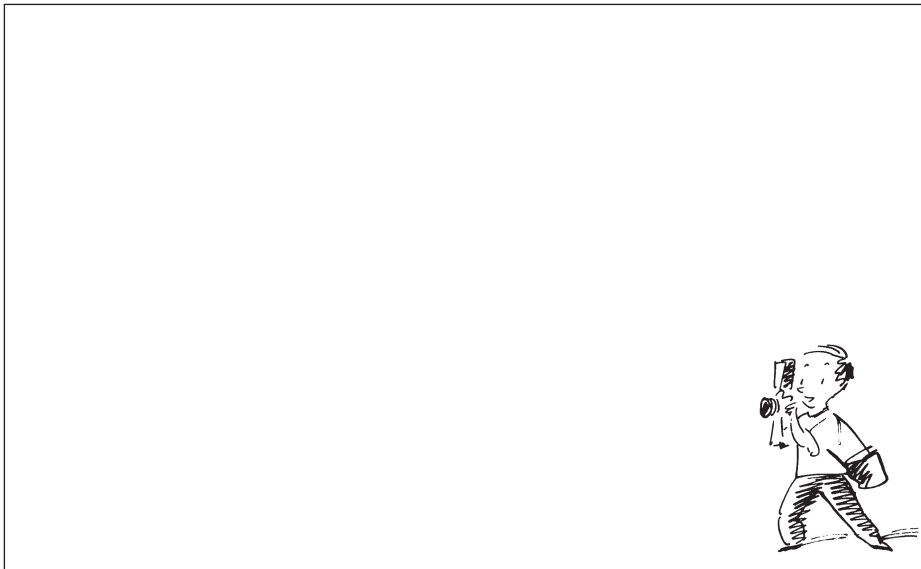
Pozrime sa, ktoré z kľúčových slov nám pomôže objasniť túto časť Písma.

Missing text.....

Prečítaj si Jonáša 1,1-9. Ktorého z kľúčových slov sa týka slovo „nešťastie“, uvedené v 7. a 8. verši? Ako toto „nešťastie“ opisuje 4.verš?

Označ Slovo „nešťastie“ rovnakým spôsobom, ako si označil kľúčové Slovo, ku ktorému sa vzťahuje.

Obrázok niekedy povie viac ako tisíc slov a ľahko pritiahne pozornosť! V Jonášovej dobe ešte neboli fotoaparáty, takže ľudia museli obrázky kresliť. Namiesto fotky teda nakresli obrázok toho, čo si dozvedel z Jonáša 1,1-9. Počítame s tým, že tvoj obrázok vytlačíme spoločne s tvojím článkom - vďaka dobrému snímku nikto tvoj článok neprehliadne!

A ešte jedna vec. Precvič si svoj verš na zapamätanie, prečítaj si ho alebo ho skús povedať naspamäť bez toho, aby si sa pozrel na kartičku. Aký dôkaz toho, že „všetko, čo Hospodin chce, to urobí“ si vypozeroval z Jonáša 1,1-9?

ÍDE TO DO TLAČE!

Uzávierka sa blíži! Je na čase, aby sme tvoj príbeh dali do tlače, a vieme, že už je takmer pripravený k tomu, aby si nám ho poslal.

Keď si pred niekoľkými dňami po prvý krát čítal 1. kapitolu Jonáša, vymyslel si pre ňu titulok. Napíš ho sem.

Novinári často používajú pre rôzne časti svojho článku podtitulky, ktoré článok rozdelia do krátkych, dobre čitateľných častí, a tak udrží čitateľovu pozornosť. Pretože je toto prvá časť tvojej reportáže na pokračovanie, vymysli teraz titulok pre časť Jonáš 1,1-9. Napíš ho do záhlavia svojho článku na strane 19.

Pozri sa tiež na obrázok, ktorý si včera vytvoril. Je čas zaplniť medzery v tvojom príbehu.

NINIVSKÉ NOVINY

ČÍSLO 1

SENZAČNÁ SPRÁVA!

Sem napíš svoj titulok

Napriek tomu, že prorokovi

_____ komu (Jonáš 1,1)
prikázal

_____ aby
kto (verš 1)

šiel _____
kam (verš 2)

a tam _____
čo (verš 2)

on miesto toho zamieril do

prístavu v Jafe. Tam si kúpil

lodní lístok do Taršíša, vstúpil

na palubu lode a vyplával

Dobre informované zdroje

tvrdia, že sa Jonáš snažil utiecť

pred _____
kým (verš 3)

Ale onedlho po vyplávaní
postihlo loď veľké nešťastie.

Rozpútala sa strašná

_____ .
čo (verš 4)

Námorníci vyhodili z lode

náklad, aby ju odľahčili,
a zachránili tak seba a loď.

Keď búrka neustávala,
rozhodli sa, že budú

_____ .
čo (verš 7)
aby zistili

_____ .
čo (verš 7)
Keď los padol na

_____ .
koho (verš 7)
námorníci sa ho začali
vypytovať. Za hrozného

hukotu vln a kvílenia
vetra Jonáš odpovedal:

„Som Hebrej a bojím sa

_____ .
koho (verš 9)
ktorý učinil more aj súš.“

Skvelý článok! Tvoji čitatelia budú napäto očakávať ďalšiu reportáž!

ZVLÁŠTNE VYDANIE!

Zapoj ruky!

Tvoj článok bol tak vynikajúci, že možno budeš chcieť prizvať pár kamarátov a spracovať ho pre televíziu.

Keď budeš čítať Jonáša 1,1-9 z Biblie, zo svojho článku alebo ho rozprávať vlastnými slovami, použi pohyby rukou a zvukové efekty k tomu, aby si ilustroval, čo sa práve deje.

Ako bude znieť dážď? Aké zvuky bude vydávať vietor? Akými pohybmi ukážeš, že Jonáš uteká? Teraz si pripravený, aby si svojej rodine alebo kamarátom ukázal poriadnu show. Tak si to uži - čakajú na teba ďalší!

